

ВНКЗ ЛОР
«Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»

НАСКРІЗНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

**Спеціальність 221 Стоматологія
ОПП «Стоматологія»
Кваліфікація Гігієніст зубний**

Львів
2022

НАСКРІЗНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Укладачі:

Задорецька О.Р. — викладач вищої категорії кафедри хірургічних дисциплін і невідкладних станів КЗВО ЛОР»Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»;

Назар С.Л. — викладач-методист, викладач вищої категорії кафедри хірургічних дисциплін і невідкладних станів ВНКЗ ЛОР»Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»;

Тісновець І.І. — викладач першої категорії кафедри хірургічних дисциплін і невідкладних станів КЗВО ЛОР»Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського»;

Конюх Р.І. викладач-методист, викладач вищої категорії кафедри хірургічних дисциплін і невідкладних станів ВНКЗ ЛОР»Львівської медичної академії імені Андрея.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри хірургічних дисциплін і невідкладних станів ВНКЗ ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського» протокол № 1 від 28.08. 2020 р.

Програму перезатверджено на засіданні кафедри хірургічних дисциплін і невідкладних станів ВНКЗ ЛОР «Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського» у зв'язку зі зміною назви закладу Протокол № 6 від 11.01. 2022 р.

Рецензенти:

Лещук С.Є. — канд. мед. наук, викладач кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Фурдичко А.І. — док. мед. наук, доцент кафедри терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Масна О.З. — канд. мед. наук, доцент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Пояснювальна записка

Освіта в Україні на сучасному етапі перебуває в стані докорінних змін, що викликано новими вимогами суспільно-економічного життя, які полягають у необхідності підвищення, насамперед, практичного рівня підготовки майбутніх фахівців.

Практична підготовка – одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

Основна мета практичного навчання: набуття студентами професійних знань, умінь та навичок для вирішення тих чи інших виробничих питань; прийняття самостійних рішень під час виконання будь-якої роботи в умовах сучасного виробництва на базі вже отриманих у навчальному закладі знань, умінь та навичок згідно з кваліфікаційними характеристиками.

Наскрізна програма практики – це основний навчально-методичний документ організації практичної підготовки в навчальному закладі, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які студенти мають отримувати під час проходження кожного виду практики. Зміст наскрізної програми включає програми всіх етапів практичного навчання (навчальна та виробнича практики).

«Наскрізну навчальну програму практики» складено для спеціальності 221 Стоматологія відповідно фахових компетентностей та навчального плану 2019 ОПП «Стоматологія» і забезпечує цілісність підготовки фахового молодшого бакалавра гігієніста зубного до професійної діяльності.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Проведення виробничої та переддипломної практики

Практична підготовка – одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. Проводиться на оснащених відповідним чином базах медичної академії, а також в закладах охорони здоров'я стоматологічного профілю. Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача медичної академії та фахівця від бази практики.

Наскрізна програма практичної підготовки — це розгорнутий план професійної підготовки спеціалістів з усіх видів практик: виробничої — з організації гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах, виробничої — із санації порожнини рота та переддипломної, із зазначенням тривалості часу та термінів її проведення.

Практична підготовка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Відповідно до навчального плану виробнича та переддипломна практика із спеціальності 221 «Стоматологія» здійснюється в таких обсягах:

№ з/п	Практика	Кількість тижнів	Кількість годин		Вид контролю
			Загальна	На базах практики	
1	Виробнича практика з організації гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах	2	60	60	Диф. залік
2	Виробнича практика із санації порожнини рота	4	120	120	Диф. залік
3	Переддипломна практика	7,5	225	225	Диф. залік
Усього:		13,5	607,5	405	

2. Загальна мета і зміст практичного навчання

Практика студентів є невід'ємною складовою освітнього процесу та освітньо-професійної програми підготовки фахівців і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і вмінь щодо прийняття самостійних рішень в умовах практичної охорони здоров'я, оволодіння сучасними методами діагностики та лікування.

Метою практики є формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретних клінічних ситуацій, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

II. ВИДИ ТА ПРОГРАМИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Виробнича практика

Виробнича практика проводиться на базах ЗОЗ стоматологічного профілю та санітарно профілактичних закладів, які закріплені за Академією наказом місцевих органів охорони здоров'я.

Час проходження виробничої практики студентів у ЗОЗ становить 30 годин на тиждень. Бази практик в особі їх перших керівників разом з Академією несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення теоретичних дисциплін та отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. спеціальності.

Мета виробничої практики з організації гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах — систематизувати знання студентів з організації гігієнічного навчання та виховання в організованих колективах.

Після проходження виробничої практики складається диференційований залік, який приймається методичним керівником від медичної академії та завідувачом навчально-виробничої практики. Оцінка з практики вноситься в залікову книжку, відомість за підписом членів комісії, та враховується для призначення стипендії на наступний семест.

Програма виробничої практики з організації гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах передбачає закріплення, поглиблення і розширення теоретичних знань і практичних умінь, отриманих на практичних заняттях з профілактики стоматологічних захворювань.

Розподіл часу виробничої практики з організації гігієнічного навчання і виховання в організованих дитячих колективах

Виробнича практика	Кількість тижнів	Кількість годин
Дитячі дошкільні заклади	1	30
Дитячі санаторно-оздоровчі заклади	1	30
<i>Усього:</i>	2	60

Виробнича практика «Санація порожнини рота в організованих контингентів населення» має за мету систематизувати знання студентів по догляду за стоматологічними пацієнтами та їх лікуванню, набути нові і закріпити набуті раніше практичні навички з медичної техніки в стоматологічних установах, закріпити практичні навички з профілактики стоматологічних захворювань, з надання спеціалізованої допомоги хворим.

Під час виробничої практики із санації порожнини рота студенти повинні закріпити, поглибити і розширити теоретичні знання з основних стоматологічних захворювань і методів їх профілактики та практичні вміння, отримані на практичних заняттях, необхідних для закріплення професійних компетенцій відповідно до кваліфікаційної характеристики.

*Розподіл часу виробничої практики
із санації порожнини рота*

Виробнича практика	Кількість тижнів	Кількість годин
У кабінетах гігієни порожнини рота	2	60
У кабінетах терапевтичної та дитячої стоматології	2	60
<i>Усього:</i>	4	120

2. Переддипломна практика

Переддипломна практика передбачає вдосконалення вмінь і навичок студентів в умовах відділень стоматологічної поліклініки, передбачених програмою практики відповідно до спеціальності.

Переддипломна практика передбачає вдосконалення вмінь і навичок студентів в умовах стоматологічних установах із санації порожнини рота має за мету поглибити і систематизувати уміння з профілактики стоматологічних захворювань, надання планової і екстреної стоматологічної допомоги в обсязі, передбаченому освітньо-кваліфікаційною характеристикою зубного гігієніста.

Переддипломна практика проводиться після проходження теоретичного курсу, успішного складання іспитів та заліків, передбачених навчальним планом. До переддипломної практики допускаються студенти, які повністю виконали вимоги навчального плану. 2.3.6. Студенти, які не виконали програму переддипломної практики, не допускаються до складання державних іспитів. Таким студентам видається академічна довідка про закінчення теоретичного курсу навчання. Студентові, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно при виконанні умов, визначених медичною академією.

Метою переддипломної практики є поглиблення та систематизація знань, отриманих студентами в процесі вивчення таких дисциплін, як терапевтична стоматологія, профілактика стоматологічних захворювань, хірургія зубів і щелепно-лицева травматологія та основи ортодонції та ортопедичної стоматології.

Зразок розподілу часу з переддипломної практики

Виробнича практика	Кількість тижнів	Кількість годин
У кабінетах гігієни порожнини рота	2	60
У парадонтологічних кабінетах	1,5	45
У кабінетах терапевтичної та дитячої стоматології	2	60
У кабінетах хірургії та щелепно-лицевої травматології	1	30
У кабінетах ортодонції та ортопедичної стоматології	1	30
<i>Усього:</i>	7,5	225

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. Навчальна, виробнича та переддипломна практики можуть проводитися в Академії, або інших ЗОЗ, в тому числі на підприємствах, установах та організаціях усіх форм власності та сфер управління, у фізичних осіб – підприємців та фізичних осіб, які ведуть незалежну професійну діяльність (далі – бази виробничої практики).

Вибір баз практики здійснює керівник закладу освіти, виходячи з їх спроможності забезпечити досягнення мети та виконання основних завдань відповідних практик.

3.2. Здобувачі освіти з дозволу ректора Академії можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

3.3. Вибір бази практики за межами України здійснюється на підставі договорів про співпрацю між Академією та іноземними медичними та освітніми закладами.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

4.1. Загальні вимоги до організації проведення та керівництва практикою

Особливого значення має комплексний підхід до організації практики студентів спеціальності, який було використано при розробці наскрізної програми з практики.

Важливим етапом підготовки до практики є розподіл студентів за місцями її проходження. Не пізніше як за місяць до початку практики завідувач навчально-виробничої практики здійснюють розподіл студентів на закріплені бази. При цьому враховуються замовлення на підготовку фахівців і їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Практика студентів проводиться на оснащених відповідним чином базах практики, які затверджуються наказом з управління охорони здоров'я обласної (міської) держадміністрації, з якими вищий навчальний заклад завчасно укладає договори про проведення практики. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами.

Залежно від регіональних умов навчального закладу базами практики можуть бути:

1. Дитячі дошкільні навчальні заклади.
2. Дитячі санаторно-оздоровчі заклади.
3. Обласні стоматологічні центри.
4. Міські стоматологічні поліклініки.
5. Територіально-медичні (районні) заклади.

Безпосереднє керівництво практикою здобувачів освіти здійснюють керівники практики від закладу освіти, призначені керівником закладу освіти, та керівники практики від бази практики, призначені керівництвом баз практики відповідно до договору про проведення практичної підготовки здобувачів освіти.

Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач виробничої практики, який підпорядковується заступнику директора з навчально-виробничої роботи.

Під час проходження виробничої практики здобувачі освіти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики.

Виробнича та переддипломна практика проводиться під контролем викладача — методичного керівника практики, кваліфікованих медичних сестер, керівників дошкільного закладу, керівників стоматологічних установ і кваліфікованих лікарів-стоматологів.

При проходженні практики в дошкільних навчальних закладах і санаторно-оздоровчих закладах необхідно ознайомити студентів з посадовими інструкціями та інструкціями з техніки безпеки й охорони праці.

При проходженні практики в поліклініці необхідно ознайомити студентів з посадовою інструкцією та інструкціями з техніки безпеки й охорони праці, виділити час для роботи студентів в реєстратурі (оформлення медичних карт на осіб, які звертаються по медичну допомогу, підбір амбулаторних карт повторних хворих, карт диспансерного обліку, видача талонів на прийом до лікаря, виписування довідок, направлень, рецептів, участь у проведенні диспансеризації хворих), кабінет первинного огляду (заповнення зубної формули, оцінка в амбулаторній карті патології твердих і м'яких тканин порожнини рота, направлення пацієнтів на лікування до лікарів-стоматологів: терапевта, хірурга, пародонтолога, ортопеда, ортодонта).

Студенти допомагають старшій медичній сестрі в підготовці кабінету і робочих місць лікарів для прийому пацієнтів, допомагають у підготовці стоматологічного інструментарію, готують мийні розчини, медикаменти, пломбувальні матеріали, проводять дрібний ремонт стоматологічного інструментарію та обладнання. Студенти ознайомлюються з оформленням медичних карт стоматологічного пацієнта, заповнюють документацію, складають заявки для одержання технічних засобів, інструментарію та медикаментів.

Майбутній фахівець повинен уміти проводити санітарно-просвітню роботу серед населення з профілактики захворювання зубів та слизової оболонки порожнини рота, догляду за ородонтичними та ортопедичними конструкціями, догляду за порожниною рота після видалення зубів тощо.

Керівник практики від навчального закладу:

- перед початком практики контролює готовність баз практики до її проведення;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації);
- роз'яснює студентам систему звітності з практики, прийняту цикловою комісією: письмового звіту, індивідуального завдання та правил їх оформлення, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці та побуту студентів і проведення з ними обов'язкового інструктажу з охорони праці й техніки безпеки;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, графіка відвідування студентами бази практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає заступнику директора з навчально-виробничої роботи письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Керівник від бази практики:

- студентів на практику згідно з календарним планом призначає наказом кваліфікованих фахівців для безпосереднього керівництва практикою;
- забезпечує студентам умови безпеки на кожному робочому місці. Проводить обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. За потреби навчає студентів-практикантів безпечним методам роботи;
- створює необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускає використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;

- надає студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користування лабораторіями, бібліотекою, медичною документацією, необхідною для виконання програми практики;
- забезпечує облік виходу на роботу студентів-практикантів; повідомляє навчальний заклад про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення;
- після закінчення практики складає характеристику на кожного студента-практиканта, в якій відображає якість підготовленого ним звіту; оцінює знання та вміння.

Студенти під час проходження практики зобов'язані:

- отримати направлення та завдання;
- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики і порадами її керівників;
- вивчити і суворо дотримувати правил з охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- дотримувати графіка роботи — при 5-денному тижні тривалість робочого дня 6 год, з цього часу 1 год відводиться на оформлення щоденника;
- не допускати скорочення термінів практики за рахунок подовження робочого дня;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- регулярно вести необхідні записи в робочому журналі практики;
- своєчасно скласти звіт та залік з практики.

Керівники практики від підприємств разом з керівниками практики від навчального закладу несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення кожної практики здобувачі освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань.

Загальна форма звітності студента за практику — це подання письмового звіту, підписаного керівником від бази практики, засвідченого печаткою.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика, звіт) подається керівнику практики від навчального закладу.

Весь обсяг роботи студенти відзначають у щоденнику практики.

Звіт є одним з основних документів при складанні заліку з практики і має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Звіт про практику захищається студентом (з диференційованою оцінкою) у керівника практики від навчального закладу.

Залік приймається в студентів на робочих місцях в останні дні проходження практики або в навчальному закладі протягом перших 10 днів семестру, який починається після практики.

Критерієм ефективності проходження практики є практичне засвоєння знань, умінь та навичок, передбачених програмою з навчально-виробничої практики.

Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики.

Протягом трьох днів після закінчення практики керівник практики від навчального закладу подає відомість завідувачу відділення, звіт про проведення практики — завідувачу практикою.

Оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Здобувач освіти, який отримав негативну оцінку з практики, відраховують з навчального закладу. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики через рік. Можливість повторного проходження практики через рік, але за власний рахунок, надається і студенту який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку.

Здобувач освіти, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно при виконанні умов, визначених навчальним закладом.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр не рідше одного разу протягом навчального року.

VI. МАТЕРІАЛЬНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Матеріальне забезпечення практики здійснюється відповідно до чинних постанов, наказів, розпоряджень Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України.

ПРОГРАМИ ПРАКТИК

І. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

з організації гігієнічного навчання та виховання в організованих дитячих колективах за спеціальністю 221 Стоматологія ОПП «Стоматологія»

**Кваліфікація —гігієніст зубний
90 год**

Тема	Кількість годин	Уміння, що формуються	Практичні навички
1	2	3	4
Гігієнічне навчання та виховання населення — Одна з основних ланок первинної профілактики стоматологічних захворювань	6	1. Планування тематики проведення уроків гігієни	Планувати тематику проведення уроку гігієни
	6	2. Розробки методик проведення уроків гігієни	Розробити методику проведення уроків гігієни серед дітей різних вікових груп
	6	3. Вибору наочної агітації для проведення уроків гігієни	Користуватися наочною агітацією для проведення уроків гігієни
	6	4. Розробка текстів пам'яток для школярів, педагогів і батьків	Розробити пам'ятки з догляду за порожниною рота для школярів
	6	5. Складання конспектів занять, виступів, лекцій в організованих групах населення.	Підготувати виступ або лекцію з актуальних питань профілактики стоматологічних захворювань у дітей для батьків і вихователів
	6	6. Проведення навчання гігієнічним навичкам з неорганізованим контингентом; організованим контингентом у стоматологічних кабінетах або клініках	Демонстрація стандартного методу чищення зубів та догляду за зубною щіткою. Демонстрація техніки чищення міжзубних проміжків за допомогою зубочисток, зубних ниток — флосів, суперфлосів, тейпів і міжзубних щіток
	6	7. Естетичного оформлення класів, кімнат і куточків гігієни	Оформити куточок гігієни в дитячому дошкільному закладі
	6	8. Проведення контролю за ефективністю засвоєних гігієнічних навичок	Контролювати ефективність засвоєння гігієнічних навичок. Визначати гігієнічні індекси
	6	9. Проведення санітарно-освітньої роботи	Демонструвати мультфільмів з профілактики стоматологічних захворювань. Випустити санітарно-просвітницький бюлетень та буклети для батьків дітей 3—6-річного віку, 7—10-річного віку.
	6	10. Реєстрації гігієнічного стану порожнини рота. Пояснення пацієнту значення дотримання гігієни порожнини рота.	Реєструвати гігієнічний стан ротової порожнини в спеціальних картах стоматологічного пацієнта

**Перелік практичних навичок,
обов'язкових для засвоєння студентами на виробничій практиці
з організації гігієнічного навчання і виховання в організованих дитячих колективах**

1. Планування тематики проведення уроків гігієни.
2. Розробка методик проведення уроків гігієни.
3. Вибір наочної агітації для проведення уроків гігієни.
4. Розробка текстів пам'яток для школярів, педагогів і батьків.
5. Складання конспектів занять, виступів, лекцій в організованих групах населення.
6. Проведення навчання гігієнічним навичкам з неорганізованим контингентом.
7. Організований контингент у стоматологічних кабінетах або клініках.
8. Естетичне оформлення класів, кімнат і куточків гігієни.
9. Проведення контролю за ефективністю засвоєних гігієнічних навичок.
10. Проведення санітарно-освітньої роботи.
11. Реєстрація гігієнічного стану порожнини рота.
12. Пояснення пацієнту значення дотримання гігієни порожнини рота.
13. Випуск санітарно-просвітницьких бюлетенів та буклетів для батьків дітей 3—6-річного віку, 7—10-річного віку на теми:
 - організація харчування дітей 3—6-річного віку;
 - шкідливі звички, характерні для цього віку;
 - про значення надлишкового вживання солодощів і поганої гігієни порожнини рота у виникненні карієса зубів;
 - про методи навчання дітей догляду за зубами;
 - про необхідність психологічної підготовки дитини до лікування зубів;
 - про важливість жувального навантаження, тренування зубів і щелеп за допомогою дозованого навантаження;
 - про засоби гігієни порожнини рота (зубні щітки, флоси, зубні пасти, ополіскувачі, зубочистки);
 - про причини, які порушують прикус;
 - про важливість збалансованого харчування.
14. Проводити інструктаж із стандартного методу чищення зубів.
15. Проводити контроль чищення зубів.

II. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
із санації порожнини рота
За спеціальністю 221 Стоматологія
Кваліфікація —гігієніст зубний
120год

Тема	Кількість годин	Уміння, що формуються	Практичні навички
1	2	3	4
<i>У кабінетах терапевтичної та дитячої стоматології — 60 год</i>			
1. Організація стоматологічної допомоги населенню терапевтичного профілю	12	Ознайомлення з основними принципами надання стоматологічної допомоги населенню. Ознайомлення із структурою стоматологічних лікувально-профілактичних закладів. Техніка безпеки в стоматологічних закладах. Засвоєння правил ведення медичної документації стоматологічного закладу. Ознайомлення із санітарно-гігієнічними вимогами стоматологічних поліклінік, відділень, кабінетів. Асептика й антисептика в стоматології. Знання режимних наказів.	Участь у роботі основних лікувально-профілактичних підрозділів стоматологічної поліклініки та допоміжних підрозділів стоматологічної поліклініки (ресстратура, рентгенологічний кабінет). Дотримання правил техніки безпеки в роботі із стоматологічним обладнанням. Відпрацьовувати практичні навички із заповнення обліково-звітної документації. Проведення санітарно-гігієнічного обстеження стоматологічного кабінету. Проведення передстерелізаційної обробки та стерилізації інструментарію.
2. Обстеження порожнини рота	6	Освоєння методики і відпрацювання практичних навичок огляду зубів та слизової оболонки порожнини рота. Відпрацювання практичних навичок з оцінювання клінічного стану порожнини рота. Освоєння різних методів вивчення поширення та інтенсивності стоматологічних захворювань в організованих контингентах населення.	Вивчення суб'єктивних даних шляхом опитування; Оцінювання фізичного розвитку та загального стану дитини та її постави. Заповнення медичної документації, яка ведеться при обстеженні стоматологічного пацієнта під час профілактичних та диспансерних оглядів. Заповнення амбулаторної карти стоматологічного пацієнта.
3. Методи і засоби професійної гігієни порожнини рота	12	Завдання та об'єм курсу професійної гігієни порожнини рота.	Пояснення пацієнту значення професійної гігієни порожнини рота та дотримання правил догляду за порожниною рота. Вибір і підготовка інструментів, матеріалів та медикаментів для професійного видалення зубних відкладень. Підготовка операційного поля для видалення зубного каменю. Видалення зубних відкладень за допомогою хімічних і медикаментозних засобів. Видалення зубних відкладень за допомогою ультразвукового апарата. Полірування зубів і пломб після видалення зубного каменю. Медикаментозна обробка зубів після видалення зубних відкладень.
4. Епідеміологія стоматологічних захворювань	6	Етапи епідеміологічного обстеження населення за ВООЗ.	Участь у формуванні оглядових груп і виборі контингенту населення, що підлягає епідеміологічному обстеженню Вибір інструментів, матеріалів і медикаментів для епідеміологічного обстеження Визначення показника поширеності карієсу Визначення індексів інтенсивності карієзного процесу: КПВ, кп, КПВ+кп. Визначення показника приросту інтенсивності карієсу (захворюваність).

5. Профілактика карієсу зубів. Надання невідкладної допомоги при ускладненому карієсі	24	Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу.	Вибір медикаментозних засобів для загальної (ендогенної) профілактики карієсу; Застосування ремінералізуючих засобів у вигляді аплікацій, ванночок, полоскань. Застосування фторумісних гелів і лаків. Підготовка зубів до герметизації і покриття їх герметиком. Лікування неускладненого карієсу. Приготування лікувальних, ізолювальних прокладок, тимчасових пломб, склоіономерних цементів, компомерів, композиційних матеріалів. Надання невідкладної допомоги при ускладненому карієсі.
У кабінеті гігієни порожнини рота — 60 год			
1. Організація роботи кабінету гігієни порожнини рота.	6	Організація роботи кабінету гігієни порожнини рота.	Організація роботи кабінету гігієни порожнини рота.
2. Зубні відкладення та їх роль у розвитку стоматологічних захворювань.	18	Визначення ефективності різних методів гігієни порожнини рота за допомогою гігієнічних індексів	Визначення ефективності методів індивідуальної гігієни порожнини рота за допомогою індексів Федорова—Володкіної, Green—Vermilliona. Демонстрація індивідуального контролю за зубним нальотом за допомогою барвників у вигляді таблеток і розчинів.
3. Засоби і методи індивідуальної гігієни порожнини рота.	30	Комплекс заходів індивідуальної гігієни.	Демонстрація стандартного методу чищення зубів та догляду за зубною щіткою. Демонстрація техніки чищення міжзубних проміжків за допомогою зубочисток, зубних ниток — флосів, суперфлосів, тейпів і міжзубних щіток. Демонстрація використання міжзубних стимуляторів та іригаторів порожнини рота. Вибір зубної пасти залежно від мети застосування та правила користування нею. Вибір жувальної гумки залежно від мети застосування та правила користування нею. Демонстрація та застосування масажних валиків і напальників. Вибір зубних елексірів, дезодоруючих засобів, ополіскувачів, спреїв, бальзамів, тоніків для ясен і таблеток для догляду за порожниною рота. Контроль за якістю гігієни порожнини рота.
4. Санітарно-освітня робота	6		Випуск санітарно-освітніх бюлетнів та буклетів з профілактики стоматологічних захворювань.

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА
За спеціальністю 221 Стоматологіят ОПП «Стоматологія»
Кваліфікація —гігієніст зубний
225 год

Тема	Кількість годин	Уміння, що формуються	Практичні навички
1	2	3	4
<i>У кабінетах терапевтичної та дитячої стоматології — 108 год</i>			
1. Організація стоматологічної допомоги населенню терапевтичного профілю	28	Ознайомлення з основними принципами надання стоматологічної допомоги населенню. Ознайомлення із структурою стоматологічних лікувально-профілактичних закладів. Техніка безпеки в стоматологічних закладах. Засвоєння правил ведення медичної документації стоматологічного закладу. Ознайомлення із санітарно-гігієнічними вимогами стоматологічних поліклінік, відділень, кабінетів. Асептика й антисептика в стоматології. Знання режимних наказів.	Участь у роботі основних лікувально-профілактичних підрозділів стоматологічної поліклініки та допоміжних підрозділів стоматологічної поліклініки (реєстратура, рентгенологічний кабінет); Дотримання правил техніки безпеки в роботі із стоматологічним обладнанням. Відпрацьовування практичних навичок із заповнення обліково-звітної документації. Проведення санітарно-гігієнічне обстеження стоматологічного кабінету. Проведення передстерилізаційної обробки та стерилізації інструментарію.
2. Епідеміологія стоматологічних захворювань	26	Етапи епідеміологічного обстеження населення за ВООЗ	Участь у формуванні оглядових груп і виборі контингенту населення, що підлягає епідеміологічному обстеженню. Вибір інструментів, матеріалів і медикаментів для епідеміологічного обстеження. Визначення показника поширеності карієсу. Визначення індексів інтенсивності каріозного процесу: КПВ, кп, КПВ+кп. Визначення показника приросту інтенсивності карієсу (захворюваність)
3. Профілактика карієсу зубів. Надання невідкладної допомоги при ускладненому карієсі	54	Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу	Вибір медикаментозних засобів для загальної (ендогенної) профілактики карієсу. Застосування ремінералізуючих засобів у вигляді апікацій, ванночок, полоскань. Застосування фторумісних гелів і лаків. Підготовка зубів до герметизації і покриття їх герметиком. Лікування неускладненого карієсу. Приготування лікувальних, ізолювальних прокладок, тимчасових пломб, склоіономерних цементів, компомерів, композиційних матеріалів. Надання невідкладної допомоги при ускладненому карієсі.
<i>У кабінетах гігієни порожнини рота — 108 год</i>			
1. Організація роботи кабінету гігієни порожнини рота.	18	Організація роботи кабінету гігієни порожнини рота.	Організація роботи кабінету гігієни порожнини рота.
2. Зубні відкладення та їх роль у розвитку стоматологічних захворювань.	36	Визначення ефективності різних методів гігієни порожнини рота за допомогою гігієнічних індексів.	Визначення ефективності методів індивідуальної гігієни порожнини рота за допомогою індексів Федорова—Володкіної, Green—Vermilliona; Демонстрація індивідуального контролю за зубним нальотом за допомогою барвників у вигляді таблеток і розчинів.

3. Засоби і методи індивідуальної порожнини рота гігієни	54	Комплекс заходів індивідуальної гігієни	Демонстрація стандартного методу чищення зубів та догляду за зубною щіткою. Демонстрація техніки чищення міжзубних проміжків за допомогою зубочисток, зубних ниток — флосів, суперфлосів, тейпів і міжзубних щіток. Демонстрація використання міжзубних стимуляторів та іригаторів порожнини рота Вибір зубної пасти залежно від мети застосування та правила користування нею Вибір жувальної гумки залежно від мети застосування та правила користування нею Демонстрація та застосування масажних валиків і напальників; Вибір зубних елексірів, дезодоруючих засобів, ополіскувачів, спреїв, бальзамів, тоніків для ясен і таблеток для догляду за порожниною рота. Контроль за якістю гігієни порожнини рота.
У пародонтологічних кабінетах — 108 год			
1. Організація роботи пародонтологічного кабінету	18	Організація роботи пародонтологічного кабінету	Організувати роботу пародонтологічного кабінету.
2. Методи і засоби професійної гігієни порожнини рота.	54	Завдання та обсяг курсу професійної гігієни порожнини рота	Пояснення пацієнту значення професійної гігієни порожнини рота та дотримання правил догляду за порожниною рота. Вибір та підготовка інструментів, матеріалів і медикаментів для професійного видалення зубних відкладень. Підготовка операційного поля для видалення зубного каменю. Видалення зубних відкладень за допомогою хімічних і медикаментозних засобів; Видалення зубних відкладень за допомогою ультразвукового апарату. Полірування зубів і пломб після видалення зубного каменю. Медикаментозна обробка зубів після видалення зубних відкладень.
3. Профілактика захворювань пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	36	Дослідження стану слизової оболонки і тканин пародонта за допомогою діагностичних індексів.	Визначення проби Шиллера—Писарева. Визначення діагностичних індексів: ІГ, РМА, СРІ, РІ, КПП. Застосування засобів і методів індивідуальної гігієни порожнини рота. Проведення гігієнічного навчання та виховання населення. Демонстрація методів чищення зубів Чартера і Стілмана. Проведення гігієнічного масажу ясен. Проведення лікувального масажу ясен. Проведення гідромасажу ясен за допомогою іригаторів ротової порожнини. Проведення механічного і термічного тренування пародонта. Невідкладна допомога при травмах слизової оболонки порожнини рота.
У кабінетах хірургії та щелепно-лицевої травматології — 54 год			

Організація роботи хірургічного стоматологічного кабінету	54	Організація роботи хірургічного стоматологічного кабінету. Санітарно-епідемічний режим у хірургічному відділенні.	Асистування лікарю — стоматологу при: — проведенні місцевого знеболювання; — проведенні операції видалення зубів та коренів; — тампонаді лунки при кровотечі; — відкритті субперіостального абсцесу; — при діагностиці та лікуванні запальних процесів щелепно-лицевої ділянки; — наданні допомоги при травмах щелепно-лицевої ділянки, накладанні швів, шини при переломі щелеп; — проведенні первинної обробки ран та опікових поверхонь щелепно-лицевої ділянки, зупинці кровотечі, виправленні нижньої щелепи при вивихах. Видалення зубів III ступеню рухомості та фізіологічно рухомі зуби в дітей; Надання допомоги при запамороченні, колапсі, шоку, алергійних реакціях, гострій серцево-судинній недостатності. Надання пацієнтові рекомендації щодо догляду за порожниною рота за наявності імплантатів, при травмах щелепно-лицевої ділянки за наявності шин у порожнині рота, після вилучення зубів, при альвеоліті, після оперативного втручання в щелепно-лицевій ділянці.
---	----	---	---

У кабінетах ортодонції та ортопедичної стоматології — 54 год

1. Основні напрямки профілактики зубо-щелепних аномалій та деформацій.	26	Основні напрямки профілактики зубо-щелепних аномалій і деформацій у різні вікові періоди розвитку дитини.	Проведення комплексу вправ для нормалізації функції дихання, ковтання, жування, тренування колового м'яза рота та м'язів язика, нормалізації положення нижньої щелепи і мови у дітей. Організація санітарно-освітньої роботи з метою профілактики зубо-щелепних аномалій серед вагітних і матерів, які годують немовлят, медичного та педагогічного персоналу дитячих садків і шкіл. Гігієнічне навчання та виховання дітей, контроль за засвоєнням навичок гігієни.
2. Гігієнічний догляд за порожниною рота за наявності різноманітних конструкцій зубних протезів, ортодонтичних та щелепно-лицевих апаратів.	28	Значення гігієни порожнини рота за наявності знімних і незнімних конструкцій протезів, ортодонтичних і щелепно-лицевих апаратів.	Застосування предметів і засобів індивідуальної гігієни порожнини рота в пацієнта з незнімними і знімними конструкціями протезів, ортодонтичними апаратами та щелепно-лицевими апаратами. Годування пацієнтів із щелепно-лицевими апаратами залежно від типу конструкцій.

Після закінчення практики студент повинен знати: чинне законодавство України про охорону здоров'я, постанови та рішення уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища: правила техніки безпеки під час роботи з обладнанням та інструментарієм у стоматологічних поліклініках і лікувально-профілактичних закладах.

Основні положення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, які необхідні для вирішення професійних завдань: анатоמו-фізіологічні, вікові особливості здорової і хворої людини, причини і фактори ризику виникнення патологічних процесів у щелепно-лицевій ділянці, правила обліку використання та списання стоматологічних матеріалів.

З дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань»

Студенти повинні знати:

- сучасні аспекти проблеми профілактики стоматологічних захворювань;
- види, засоби та методи профілактики стоматологічних захворювань;
- роль факторів зовнішнього середовища, харчування, антенатальної перенесеної і супутньої патології в профілактиці основних стоматологічних захворювань;
- клінічні критерії стану здоров'я органів і тканин порожнини рота. Обстеження ротової порожнини;

- класифікацію зубних відкладень, їх значення в розвитку стоматологічних захворювань;
- індексну оцінку гігієнічного стану ротової порожнини рота;
- засоби і методи індивідуальної та професійної гігієни порожнини рота;
- методи гігієнічного навчання та виховання населення;
- епідеміологію стоматологічних захворювань;
- дослідження стану слизової оболонки і тканин пародонта за допомогою діагностичних індексів;
- профілактику основних стоматологічних захворювань, аномалій і деформацій зубо-щелепної ділянки;
- комплексну систему профілактики стоматологічних захворювань;
- основні принципи диспансерного огляду та спостереження населення;
- перелік інструментів, матеріалів та медикаментів для огляду ротової порожнини;
- профілактику основних інфекційних захворювань, які передаються контактним шляхом або через кров.

Студенти повинні вміти:

- складати раціони харчування для вагітних, дітей і дорослих;
- контролювати гігієнічний стан порожнини рота;
- визначати гігієнічні та діагностичні індекси;
- проводити обстеження ротової порожнини, заповнювати медичну документацію згідно з даними обстеження;
- демонструвати техніку чищення зубів, вибираючи необхідну зубну пасту;
- демонструвати використання міжзубних стимуляторів та іригаторів порожнини рота;
- демонструвати застосування зубочисток, зубних ниток-флосів, супер-флосів, тейпів, міжзубних щіток, жувальних гумок, рідких засобів гігієни, дезодоруючих засобів і таблеток;
- проводити контроль ефективності методів індивідуальної гігієни за допомогою гігієнічних індексів;
- планувати проведення уроків гігієни, санітарно-освітньої роботи;
- розробляти тексти пам'яток для школярів, педагогів і батьків;
- складати тексти бесід, лекцій, доповідей, виступів;
- видаляти зубний камінь спеціальними інструментами та за допомогою ультразвукового апарата;
- полірувати поверхні зубів і пломб;
- визначати індекси поширеності, інтенсивності і приросту інтенсивності ураження зубів карієсом, рівня стоматологічної допомоги населенню;
- рекомендувати медикаментозні засоби для загальної (ендогенної) профілактики карієсу;
- оцінювати карієсогенну ситуацію в порожнині рота;
- володіти методами визначення резистентності структури емалі;
- оцінювати критерії прогнозування розвитку карієсу зубів;
- застосовувати фтористі пасти, гелі, фторлаки;
- проводити герметизацію фісур зубів;
- проводити пальцевий масаж ясен: гігієнічний, лікувальний;
- проводити гідромасаж ясен, механічне і термічне тренування пародонта;
- проводити комплекс вправ міогімнастики з метою профілактики зубо-щелепових аномалій і деформацій;

- навчати гігієні ротової порожнини та догляду за різними конструкціями незнімних і знімних протезів, ортодонтичних та щелепно-лицевих апаратів;
- проводити обстеження диспансерних груп, оцінювати його результати.

З дисципліни «Терапевтична стоматологія з курсом фізіотерапії»

Студенти повинні знати:

- анатомію, гістологічну будову та функціональні особливості зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота;
- ембріологію зубо-щелепного апарату;
- топографічну анатомію голови, щелепно-лицевої ділянки;
- загальні питання нормальної та патологічної фізіології, патологічної анатомії;
- питання взаємодії із санітарно-епідеміологічною службою щодо контролю за екологічними умовами, промисловими шкідливостями, вмістом фтору, йоду в питній воді та продуктах харчування;
- проблеми деонтології і етики лікаря;
- значення спадковості в розвитку захворювань;
- прояви загальних захворювань у порожнині рота;
- основні принципи організації охорони здоров'я України;
- принципи організації стоматологічної допомоги населенню, у тому числі страхової, госпрозрахункової, кооперативної, приватної та інших форм;
- етіологію і патогенез основних стоматологічних захворювань;
- принципи обстеження хворих, значення спеціальних та допоміжних методів дослідження, показання та протипоказання при їх призначенні;
- симптоматику стоматологічних захворювань, їх діагностику і лікування;
- вплив стоматологічних захворювань на органи та системи організму;
- особливості лікування хвороб зубів і порожнини рота у хворих на загальні та системні захворювання;
- методи профілактики основних стоматологічних і інфекційних захворювань;
- дати оцінювання гігієнічного стану ротової порожнини;
- властивості та правила приготування матеріалів для пломбування дефектів зубів, кореневих каналів, накладання пов'язок на альвеолярному відростку;
- основи фармакотерапії при лікуванні хвороб зубів і порожнини рота; правила виписування та збереження фармакологічних препаратів у стоматологічному кабінеті;
- знеболювання в терапевтичній стоматології;
- показання та протипоказання до видалення зубів;
- питання організації та проведення первинної профілактики стоматологічних захворювань;
- передстерилізаційну обробку та методи стерилізації інструментів та перев'язувального матеріалу;
- питання інтенсивної терапії і реанімації;
- фізіотерапію основних стоматологічних захворювань: види, показання, механізм дії.

Студенти повинні вміти:

- провести збір анамнезу та оцінити його;
- виділити з анамнезу та оцінити стоматологічний статус;
- провести загальний огляд та дослідження органів щелепно-лицевої ділянки;
- провести спеціальне обстеження органів і тканин ротової порожнини;

- обґрунтувати план необхідного додаткового обстеження залежно від стоматологічного захворювання;
- прочитати та оцінити результати клінічного та лабораторного обстеження хворого;
- контролювати гігієнічний статус порожнини рота;
- проводити санітарно-освітню роботу серед населення з питань профілактичної медицини, гігієнічного навчання і виховання населення, пропаганди здорового способу життя;
- користуватися діагностичною та лікувальною медичною апаратурою, відпускати фізіотерапевтичні процедури;
- препарувати каріозні дефекти зубів;
- готувати пломбувальний матеріал для пломбування дефектів зубів, кореневих каналів;
- пломбувати дефекти зубів;
- полірувати постійні пломби, одномоментні вкладки;
- очищати зуби від зубного нальоту, зубного каменю;
- накладати пов'язки на альвеолярний відросток;
- проводити медикаментозну обробку ясенних кишень;
- проводити медикаментозну обробку вогнищ уражень при захворюванні слизової оболонки порожнини рота;
- надавати невідкладну допомогу при термінальних станах, володіти прийомами реанімації (проводити штучне дихання, непрямий масаж серця);
- діагностувати та провести профілактику таких захворювань:
 - ерозія емалі і дентину (гіпоплазія, флюороз та ін.);
 - карієс;
 - пульпіт;
 - періодонтит;
 - хвороби пародонта (гінгівіт, пародонтит, пародонтоз);
- діагностувати:
 - хвороби слизової оболонки;
 - професійні хвороби;
 - прояви СНІДу в порожнині рота;
 - неврогенні хвороби язика;
 - передракові захворювання;
 - доброякісні та злоякісні пухлини слизової оболонки порожнини рота та кісток щелеп;
- проводити передстерилізаційну обробку та дезінфекцію інструментарію;
- вести медичну документацію стоматологічного кабінету.

Студенти мають бути поінформовані про:

- лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота;
- хірургічне і ортопедичне лікування захворювань пародонта;
- ознайомлення з роботою рентгенологічного, фізіотерапевтичного, лабораторного відділень;
- контроль практичних навичок здійснюється на практичних заняттях і державних практичних іспитах;
- питання тимчасової і стійкої непрацездатності лікарсько-трудової експертизи;
- на основі такого підходу до навчання студентів досягається кінцева мета курсу — набуття кожним студентом знань з профілактики і лікування хвороб зубів і порожнини рота, вміння

використовувати набуті знання при подальшому вивченні інших фундаментальних наук медицини, клінічних спеціальностей, у практичній діяльності.

З дисципліни «Хірургія зубів та щелепно-лицева травматологія з невідкладною допомогою в стоматології»

Спеціальні знання:

- основні принципи організації охорони здоров'я в Україні;
- загальну статистичну звітність лікувальних закладів та методи їх оцінки;
- роботу рентгенологічного, фізіотерапевтичного, лабораторного відділень;
- основи гігієни праці лікарів і медичного персоналу в стоматологічних поліклініках;
- принцип і організацію надання першої медичної допомоги при загальних захворюваннях і травмах у щелепно-лицевій ділянці;
- симптоматику, діагностику та лікування запальних процесів лунки (альвеоли);
- різні види знеболювання при хірургічних втручаннях у щелепно-лицевій ділянці;
- діагностику та лікування ускладнень після хірургічних втручань у щелепно-лицевій ділянці;
- симптоматику, діагностику і лікування запальних захворювань у щелепно-лицевій ділянці;
- симптоматику, діагностику та лікування онкологічних захворювань;
- симптоматику артриту і артрозу скронево-нижньощелепного суглоба.

Студенти повинні вміти:

- навчати пацієнтів профілактичним методам запобігання та виникнення основних стоматологічних захворювань;
- володіти методикою проведення різних ін'єкцій:
 - підшкірних;
 - внутрішньовенних;
 - внутрішньом'язових;
- володіти різними методами місцевої і провідникової анестезії в стоматології;
- володіти методиками обстеження і пальпування м'яких і твердих тканин щелепно-лицевої ділянки;
- аналізувати рентгенографію верхньої та нижньої щелепи;
- приводити тимчасову іммобілізацію зубів і відламків щелеп, до шинування;
- вправляти вивихи нижньої щелепи;
- проводити післяопераційний догляд за хворими з пошкодженням щелепно-лицевої ділянки;
- проводити реанімаційні заходи на догоспітальному етапі в умовах стоматологічного відділення;
- володіти методами зупинки кровотечі в рані;
- проводити штучне дихання, непрямий масаж серця;
- надати першу медичну допомогу при запальних явищах і травмах щелепно-лицевої ділянки;
- проводити передстерилізаційне оброблення та дезінфекцію інструментарію;
- вести медичну документацію (хірургічного) стоматологічного кабінету;
- обробляти рани після хірургічних втручань;
- проводити перев'язки післяопераційних стоматологічних хворих;
- асистувати при екстрених операціях;
- накладати пов'язки, компреси на щелепно-лицевій ділянці.

З дисципліни «Основи ортодонтії та ортопедичної стоматології»

Студенти повинні знати:

- основні організації охорони здоров'я в Україні;
- принципи організації надання стоматологічної допомоги в Україні;
- загальну статистичну звітність лікувальних закладів та методами їх оцінки;
- основи гігієни праці лікарів і медичного персоналу в стоматологічних поліклініках та кабінетах;
- роботу рентгенологічного, фізіотерапевтичного, лабораторного відділень;
- правила перед стерилізаційної обробки та стерилізації інструментів і матеріалів;
- анатомію та фізіологію зубо-щелепної системи;
- клініку, діагностику, методи профілактики і принципи лікування зубощелепних аномалій;
- класифікацію зубо-щелепних аномалій;
- методи обстеження хворого;
- правила деонтології та медичної етики;
- профілактику інфекційних захворювань.

Студенти повинні вміти:

- проводити комплекс вправ для нормалізації функції дихання, ковтання, жування, тренування колового м'яза рота та м'язів язика, нормалізації положення нижньої щелепи і мови в дітей;
- організовувати санітарно-освітню роботу з метою профілактики зубо-щелепних аномалій серед вагітних і матерів, які годують немовлят, медичного та педагогічного персоналу дитячих садків та шкіл;
- навчати застосовувати предмети і засоби індивідуальної гігієни порожнини рота в пацієнта з незнімними і знімними конструкціями протезів, ортодонтичними апаратами та щелепно-лицевими апаратами;
- годувати пацієнтів із щелепно-лицевими апаратами залежно від типу конструкцій.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

З метою надбання студентами під час практики умінь і навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових і організаційних завдань та активізації їх діяльності, розширення світогляду, підвищення ініціативи, пропонується використання індивідуальних завдань. Виготовлення тематичних санбюлетнів (стендів, таблиць, муляжів, слайдів, малюнків, кросвордів тощо) за рекомендаціями методичних керівників.

ЗАНЯТТЯ ТА ЕКСКУРСІЇ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Під час проходження практики із студентами-практикантами рекомендується проводити семінари, консультації як методичними так і безпосередніми керівниками практики.

Тематика їх має бути різноманітною, відповідно до змісту програми. Пропонується вивчення чинних наказів та інструкцій Міністерства охорони здоров'я України та місцевих органів. Тематика семінарів і конференцій складається навчальним закладом індивідуально, а час проведення визначається графіком (вказується день та час проведення).

Рекомендується також проводити екскурсії в щелепно-лицеве відділення тощо (час екскурсій визначається графіком практики).

Кількість годин на заняття та екскурсії не повинна перевищувати 6 год на тиждень.

Під час проходження практики студенти повинні вивчити чинні інструктивні листи, накази МОЗ України та місцевих органів, ознайомитися з періодичними виданнями “Ваше здоров’я”, (Медична газета України), журналами «Стоматологія», «Новинки стоматології», при можливості з проспектами міжнародних стоматологічних виставок.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Впровадження під час практики чіткої системи поточного та підсумкового контролю виконання програми.

Після закінчення певного розділу практики побригадного поточного контролю (тестовий контроль, розв’язання ситуаційних завдань з виявленням помилок під час проведення лікування та їх усунення).

Контроль за веденням щоденників (їх зміст, якість, оформлення, відповідність програмі).

V ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

1. Після закінчення кожної практики здобувачі фахової передвищої освіти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання, складаючи диференційований залік.
2. Обов’язковою формою звітності здобувача фахової передвищої освіти за результатами виробничої або переддипломної практики є звіт з практики, який підписаний і оцінений безпосереднім керівником бази практики. Письмовий звіт разом з іншими документами, (щоденник, характеристика виробничої діяльності студента під час практики підписаної безпосереднім і загальним керівником від бази практики та керівником практики від кафедри), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Звітним документом є щоденник, завірений керівником закладу охорони здоров’я стоматологічного профілю, який містить текстовий і цифровий звіти.
3. Звіт з практики захищається здобувачем фахової передвищої освіти у визначені терміни в комісії, склад якої затверджується наказом керівника закладу фахової передвищої освіти.
4. До складу комісії входять керівник практики навчального закладу. Звіт захищає студент у комісії, призначеній завідувачем навчально виробничої практики. Комісія приймає захист практики у студентів в останній день проходження практики, або впродовж перших семи днів семестру, який починається після практики. (Дата призначається завідувачем навчально-виробничою практикою).
5. Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних навичок, вмінь, знань, передбачених програмою з виробничої практики.
6. Оцінка результатів проходження практики заноситься до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості викладачами – членами комісії за підписом голови комісії. Голова комісії по захисту практики подає відомість до відповідного деканату, звіти про проведення практики методичні керівники практики подають до відділу практики навчального закладу. Оцінка результату практики враховується до загального рейтингу успішності для призначення стипендії на рівні з оцінками за екзамен та інші диференційовані заліки.
7. Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики без поважних причин або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, може бути надано право на проходження цієї практики повторно, у випадку невиконання цих умов і не ліквідована академічна заборгованість до початку наступного семестру, з навчального закладу відраховуються. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту пройти практику повторно через рік або в термін, встановлений навчальним закладом. Можливість повторного проходження практики через рік, або в термін, встановлений навчальним закладом, надається і студенту, який на підсумковому

заліку отримав негативну оцінку. Здобувач освіти, який не виконав програму переддипломної практики без поважних причин чи за результатами переддипломної практики отримав негативну оцінку, відраховується із закладу фахової передвищої освіти за невиконання індивідуального навчального плану.

8. Підсумки кожної практики обговорюють на засіданнях кафедр, підсумкових конференціях студентів з практики, а загальні підсумки – на вченій раді навчального закладу не менше одного разу впродовж навчального року з оформленням відповідних протоколів.

**Література з дисципліни:
«Профілактика стоматологічних захворювань»**

Основна (базова)

1. Заяць Т.І., Жуковська Л.О. Профілактика стоматологічних захворювань. Навчальний посібник. В. Новий світ – 2000. Львів – 2011.
2. Смоляр Н.І., Гуменюк О.М., Кравець Т.П., Безвушко Е.В., Гуменюк В.В., Єфремова О.В. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. –Львів: «Магнолія 2006», 2011. - 368 с.
3. Профілактика стоматологічних захворювань: [навч. посібник для студ. стомат. ф-тів, лікарів-інтернів] / В.І. Куцевляк, В.В. Ніконов, О.В. Самсонов [та ін.]; за ред. В.І. Куцевляка. — Х.: Факт, 2007. — 208 с.
4. Мельник В.С., Горзов Л.М. Профілактика стоматологічних захворювань: Навчальний посібник, 2019 р. -136 с.
5. Хоменко Л. О. Варіант оптимізації підбору зубної пасти / Л.О.Хоменко, О. Л. Ковнацький // Матеріали ІІІ(Х) з'їзду Асоціації стоматологів України. – Полтава, 2008. - С.166.
6. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Л.Ф. Каськова, Л. Амосова, О. О. Карпенко [та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. — Х.: Факт, 2011. — 392 с.

Додаткова

1. Терапевтична стоматологія дитячого віку під видавництвом проф.. Л. А. Хоменко. – Київ: Книга плюс, 2007. – 815 с.
2. Каськова Л.Ф., Новікова С.Ч. Виробнича практика з профілактики стоматологічних захворювань. – Полтава, 2006. – 112 с.
3. Кухта С.Й. Терапевтична стоматологія: Тлумачний словник. - Львів, 1995. —235 с.

**Література з дисципліни
«Терапевтична стоматологія з курсом фізіотерапії»**

Основна (базова):

1. Терапевтична стоматологія: підручник; У 4 т. – Т. 1 Пропедевтика терапевтичної стоматології / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельникова та ін.; за ред. А.В. Борисенка. - 2-е видання, переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 360 с.
2. Данилевський Н.Ф. Пропедевтика терапевтичної стоматології / Н.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельникова, А.Ф. Несин, І.Г. Дикова // М: 2017. - 400 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник; У 4 т. – Т. 2 Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.; за ред. А.В. Борисенка. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 560 с.
4. Терапевтична стоматологія: підручник; У 4 т. — Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ ІІІ–ІV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — 2-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 624 с. + кольор. вид.
5. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. – Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник (ВНЗ ІІІ–ІV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 640 с.
6. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації / За ред. А.Ніколішина. – Вид. 2 – ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга,2012. – 680 с.: Іл.

7. Терапевтична стоматологія: Підручник; У 4 т. – Т.1.Фантомний курс / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун, Л.Ф. Сідельникова, О.Ф. Несин – К.: Медицина, 2007. – 2 ге вид., перероб. та доп. – 304 с.
8. Ніколішин А.К. Терапевтична стоматологія / А.К. Ніколішин: підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах, Т.ІІ; Полтава: Дивосвіт, 2007. 280 с.
9. Пропедевтика терапевтичної стоматології: фантомний курс, лекційний матеріал / Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. Львів, 2002. 159 с.
10. Методичні вказівки до практичних занять з пропедевтики терапевтичної стоматології /Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. Львів, 2003. 98 с.
11. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.3
12. Захворювання пародонта / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, А. М.
13. Політун [та ін.]. – К.: Медицина, 2008. – 614 с.

Додаткова:

1. Практична ендодонтія: навч. посібник / Ярова С. П., Антоненко М.Ю., Попов Р.В, Значкова О.А., Яров Ю. Ю., Турчененко С. – Лиман : ДНМУ, 2019 .– 149 с.
2. Матеріалознавство у стоматології під заг. ред. поф. М.Д. Короля. Навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. – 240 с.: Іл.
3. Кльомін В.А., Борисенко А.В, Іщенко П.В. Робота з сучасними реставраційними матеріалами / Навчальний посібник для студентів та лікарів-стоматологів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2009. – 152 с.: Іл.
4. Йозеф Шмідзедр. Естетична стоматологія. Кольоровий атлас. Наук. ред.. вид. укр. мовою засл. лікар України С.В. Радлінський. Пер. з англ.. – Львів: ГалДент, 2005. – 312 с., 952 іл.

Література з дисципліни

«Хірургія зубів та щелепно-лицева травматологія з невідкладною допомогою в стоматології»

Основна

1. Черкашин С.І. Хвороби щелепно-лицьової ділянки. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.
2. Кононенко Ю.Г., Рожко М.М., Рузін Г.П. Місцеве знеболювання в амбулаторній стоматології. - К.: Ліра-К, 2008.
3. Мітченко В.І., Панкевич А.І. Пропедевтика хірургічної стоматології. - Вінниця: Книга плюс, 2004.
4. Тимофеев О.О. Керівництво по щелепно-лицьової хірургії та хірургічної стоматології. - К.: Червона Рута-Турс, 2004.
5. Харків Л.В. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку. - К.: Ліра-К 2009.
6. Харків Л.В., Яковенко Л.В. Хірургічна стоматологія дитячого віку. - К.: Книга плюс, 2003.
7. Кононенко Ю.Г. Невідкладні стани на амбулаторному прийомі у стоматолога. - К.: Ліра-К, 2010.
8. Семенов Г.М., Лебедев В.А. Топографічна анатомія і оперативна хірургія для стоматологів. - К.: Ліра-К, 2008.
9. Смоляр Н.М. Профілактика стоматологічних захворювань. - К.: Ліра-К, 2011.

Додаткова

1. Тимофеев О.О. Тести контролю знань за фахом щелепно-лицьова хірургія і хірургічна стоматологія. - К.: Червона Рута-Турс, 2010.
2. Харків Л.В. Довідник хірурга-стоматолога. - К: Ліра-К, 2008.

Література з дисципліни

«Основи ортодондії та ортопедичної стоматології».

Основна (базова):

1. Технологія виготовлення ортодонтичних та ортопедичних конструкцій у дитячому віці : підручник / П.С.Фліс, А.З. Власенко, А.О.Чупіна. – К. : ВСВ «Медицина», 2013.- 256с.+8с. кольор. вкл.
2. Фліс П.С. Ортодонтія. — К.: Медицина, 2008.
3. Стрелковський К., Філіпчик Й. С., Варава Г.М. Ортодонтія та технологія виготовлення ортопедичних конструкцій для дітей. – К.: Здоров'я, 1997.-200 с.: іл.
4. Рожко М.М., Неспрядько В. П., Михайленко Т. Н., та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006.-544 с.
5. Стрелковський К. М.,Власенко А. З., Філіпчик Й. С. Зуботехнічне матеріалознавство. – К.: Здоров'я, 2004. -332 с.
6. Рожко М.М., Неспрядько В. П. Ортопедична стоматологія. –К.; Книга плюс, 2003.- 584 с.
7. Технологія виготовлення зубних протезів з використанням керамічних і композитних матеріалів: Підручник / П. С. Фліс, А. З. Власенко. –К.: ВСВ «Медицина», 2010.-296 с. +8 с. кольор. вкл.

Додаткова:

1. Дюбенко К.А. Анатомічна термінологія. — К.:Здоров'я, 2001.
 2. Фліс П.С., Власенко А.З. Технологія виготовлення зубних протезів з використанням керамічних і композитних матеріалів. — К.: Медицина, 2010.
 3. Фліс П.С., Банних Т.М. Техніка виготовлення знімних протезів. — К.: Медицина, 2008. — 256 с.
 4. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів: навч. посібник / Л. Д. Чулак, В. Г. Шутурмінський. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2009.-318 с-(Б-ка студента-медика).
 5. Матеріалознавство у стоматології. Під заг. ред. проф. М. Д. Короля. Навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2008.-240 с.: Іл.
 6. Словник медичних термінів: для зубних техніків / Гороховська О.М., Назар С.Л., Жуковська Л.О., Заяць Т.І., Нечипор Н.О., Микулець С.С., Кушинська Г.Б. – Львів: Новий Світ – 2000, 2018. – 158 с.
 7. Криштаб С.И. Стрелковский К.М., Варава Г.М. Ортодонтия и протезирование в детском возрасте. — К.: Вища шк., 1987.
 8. Недорізанюк О.М., Тарасюк В.С., Компанець В.С., Дякова Л.С. Анатомія щелепно-лицьового відділу голови людини. — К.:Здоров'я, 1993.
 9. Руководство по ортодонтии / Под ред. проф. Ф.Я. Хорошилкиной. — М.: Медицина, 1982.
 10. Стоматология детского возраста / Под ред. проф. Т.Ф. Виноградовой. – М.: Медицина, 1984.\
 11. Копейкин В.Н., Демнер Л.М. Зубопротезная техника. — М.: Медицина, 1987.
 12. Погодин В.С., Пономарев В.А. Руководство для зубных техников. — Л.: Медицина, 1983.
- Хорошилкина Ф.Я. Ортодонтия. Медицинское информационное агентство. — М.: Медицина, 2006.